

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Національна економіка

Розробник: Калініченко Олександр Володимирович, доцент
кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформації про розробника

Назва навчальної дисципліни	Національна економіка
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника	Викладач: Калініченко Олександр, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 76, навчальний корпус № 4, ауд. 476, навчальний корпус № 4, e-mail: oleksandr.kalinichenko@pdaa.edu.ua , тел.: (0532)56-98-24, https://www.pdaa.edu.ua/people/kalinichenko-oleksandr-volodymyrovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	051 Економіка <i>ОПП Економіка підприємства</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік базових дисциплін, що передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Економіка підприємства: Економічна теорія, Державне регулювання економіки, Міжнародні економічні відносини

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: дати студентам теоретичні знання та практичні навички з методики аналізу функціонування національної економіки.

Основні завдання навчальної дисципліни: освоїти основні цілі, методологію та методику аналізу стану економіки на макrorівні; освоїти методику аналізу розвитку окремих галузей, показників товарного, грошового, фондового ринків, ринку праці; здійснювати комплексні дослідження напрямків державної економічної політики; аналізувати зовнішнє та внутрішнє макроекономічне середовище; обґрунтувати макроекономічні стратегії, формувати механізми реалізації макроекономічних стратегій; оцінювати результати макроекономічної діяльності в цілому та в межах етапів, стадій та регіонів; вміти аналізувати важливі економічні процеси – інфляційний, бюджетний; інвестиційний та інноваційної діяльності.

Компетентності:

загальні:

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові):

СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК 11. Здатність обґрунтувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

Поняття «національної економіки». Ознаки національної економіки. Взаємозв'язок національної економіки з іншими економічними науками. Рівні національної економіки.

Передумови становлення і розвитку національної економіки. Принципи функціонування національної економіки. Ключові підсистеми національної економіки.

Характеристика основних макроекономічних структур економіки. Чинники формування національної економіки. Мета створення і використання системи національних рахунків.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Особливості поглядів зарубіжних учених на обґрунтування теорії національної економіки. Особливості поглядів українських вчених при формуванні теорії національної економіки.

Меркантилізм. Класична політична економія: фізіократи, англійська політична економія. Марксизм. Монетаризм. Кейсіанство. Історична школа. Теорія інститутів.

Поняття інститутів національної економіки. Комбінація базових економічних інститутів. Економічний порядок і економічна свобода.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки

Сутність сталого розвитку. Основні чинники впливу на сталий розвиток національної економіки. Основні принципи сталого розвитку. Показники сталого розвитку. Етапи сталого розвитку. Основні особливості, які впливають на сталий розвиток в Україні. Інноваційна модель розвитку національної економіки.

Поняття та теоретичні підходи до визначення суспільного добробуту. Утилітарна теорія суспільного добробуту. Монетарна теорія суспільного добробуту.

Характеристика економіка вільного капіталізму. Централізована планова національна економіка. Моделі організації національного господарства: американська, німецька, англійська, шведська, загальноєвропейська, японська. Теорія соціально-економічного розвитку. Модель розвитку України.

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу

Економічний потенціал. Складові елементи національного багатства. Природно-ресурсний потенціал: земельні ресурси, мінерально-сировинні ресурси, водні ресурси, лісові ресурси, природно-рекреаційні ресурси.

Сутність та структура трудового потенціалу національної економіки. Характеристика демографічного потенціалу країни: коефіцієнт народжуваності, смертності, приросту. Кількісні та якісні характеристики трудового потенціалу.

Науково-технічний потенціал. Організаційні форми інноваційного розвитку: технологічний парк, бізнес-інкубатор.

Інформація як складова національної економіки. Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс і простір України. Інформаційні технології.

Виробничий потенціал. Принципи формування міжгалузевих регіональних комплексів. Виробнича інфраструктура.

Міжнародний поділ праці. Зовнішньоекономічний потенціал. Експортно-імпорتنі операції.

Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки

Сутність та напрями економічного розвитку: еволюція, революція; прогрес, регрес. Сутність економічного зростання. Якісні та кількісні характеристики економічного зростання. Оцінка змін економічного зростання. Основні показники економічного зростання. Характеристика чинників економічного зростання. Характерні ознаки основних типів економічного зростання.

Сутність та основні фази економічного циклу. Типи економічного зростання. Способи економічного зростання. Фактори економічного зростання.

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку

Ринкова інфраструктура національної економіки. Основні елементи спеціалізованої ринкової інфраструктури. Функції ринкової інфраструктури.

Складові фінансової системи країни. Напрями фінансової політики України.

Сутність та функції бюджету держави. Ознаки державного бюджету. Бюджетний устрій та бюджетна система. Структура бюджетної системи України. Бюджетна стратегія та тактика.

Сутність податкової політики в національній економіці. Принципи податкової політики та класифікація податків у національній економіці.

Основні елементи спеціалізованої ринкової інфраструктури: біржі, інвестиційні фонди, страхові фірми, аукціон.

Тема 7. Державність та державне управління економікою

Сутність та основні завдання регуляції та дерегуляції національної економіки. Сутність, об'єкти, мета та методи державного регулювання національної економіки. Характерні риси державного регулювання у різних економічних системах. Еволюція ролі держави в економічних теоріях.

Механізм державного регулювання економіки. Принципи та ефективність державного регулювання. Ключові чинники, що формують ефективність державного регулювання.

Методи державного регулювання національної економіки. Цілі та інструменти економічного регулювання. Адміністративні і правові методи регулювання національної економіки. Функції органів державної влади у сфері управління національною економікою.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок

Сутність і форми демократії. Сучасна демократія й проблеми її становлення. Економічний порядок та економічна свобода.

Морфологія організації економічної діяльності. Основні форми господарювання. Аналіз морфологічної таблиці В. Ойкена. П'ять основних економічних систем, запропонованих В. Зомбартом. Взаємозалежності між контролем над економічною діяльністю і правом власності на чинники виробництва.

Матриця взаємозалежності між контролем над економічною діяльністю і правом власності на чинники виробництва. Відмінність конкурентного порядку від «вільного ринку». Основні положення ліберальної економічної політики.

Тема 9. Структурна перебудова національної економіки

Поняття й значення структури національної економіки. Відтворювальна структура. Галузева структура. Функціональна структура. Територіальна структура. Соціальна структура. Зовнішньоекономічна структура.

Поняття структурної політики держави. Напрями державної структурної політики. Пасивна державна структурна політика. Активна державна структурна політика. Напрями оптимізації структури національної економіки України.

Місце і роль промисловості у системі національної економіки України. Розвиток паливно-енергетичного комплексу України. Розвиток вугільної промисловості в Україні. Розвиток нафтової галузі в Україні. Розвиток гірничо-металургійного комплексу. Розвиток хімічної та нафтохімічної промисловості. Формування та реалізація державної промислової політики в Україні.

Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки

Класифікація програм розвитку національної економіки. Сутність, мета та особливості впливу програмування на розвиток національної економіки. Цільові комплексні порогами розвитку національної економіки.

Програми економічного й соціального розвитку. Міжнародні програми.

Прогноз та прогнозування національної економіки. Принципи та методи прогнозування національної економіки. Класифікація прогнозів. Сутність стратегічного планування розвитку національної економіки.

Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці

Поняття економічного зростання. Інтенсивний, екстенсивний та змішаний типи економічного зростання. Чинники економічного зростання: прямі та непрямі. Джерела економічного зростання.

Теорії економічного розвитку національної економіки. Модель інноваційного розвитку національної економіки та основні пріоритетні напрями її реалізації. Сутність та особливості соціального захисту населення. Основні методи державного впливу на соціальну політику.

Особливості економічного зростання в Україні. Політика сталого економічного зростання. Стратегічні пріоритети розвитку України.

Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство

Сутність міжнародної економічної інтеграції. Чинники, що впливають на міжнародні економічні позиції країни. Форми і механізми інтеграції. Світова торгівля. Політика протекціонізму. Політика фритдерства.

Інтеграція України у світовий економічний простір. Західний вибір: інтеграція України у Європейський Союз.

Зовнішньоекономічна політика України та її компоненти. Динаміка та структура зовнішньої торгівлі. Поняття «платіжного балансу». Співробітництво України з міжнародними організаціями.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 051Екон бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	12	2	2	8
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	12	2	-	10
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	12	2	2	8
Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	12	2	2	8
Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	12	2	2	8
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку	12	2	2	8
Тема 7. Державність та державне управління економікою	12	2	2	8
Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	12	2	2	8
Тема 9. Структурна перебудова національної економіки	14	4	2	8
Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки	14	2	2	10
Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці	12	2	2	8
Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	14	4	2	8
Усього годин	150	28	22	100

Оцінювання результатів навчання
Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	усне опитування	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	виконання завдань зі сам. роб.	
ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	5	7	3	5	20
ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.	5	7	3	5	20
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	5	7	3	5	20
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	5	7	3	5	20
ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	6	7	2	5	20
Разом (залік)	27	35	14	24	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (051Екон_бд_2022):

– опитування теоретичних питань (0 – 3 бала):

0 балів – студент не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;

1 бал – студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу (теми), нечітко виражене ставлення слухача до фактів;

2 бали – студент виявляє достатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), аналізує матеріал та робить власні висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки та неточності;

3 бали – студент показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;

– виконання вправ на практичних заняттях (розв’язку задач) (0 – 5 балів):

0 балів – потрібне повторне виконання;

1 бал – здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом, не в змозі викласти зміст основних показників і висновків, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання;

2 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання;

3 бали – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання;

5 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв’язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання.

– розв’язування тестів (0 – 2 бали):

0 балів – студент відповідає менше, ніж на 50 % тестів;

1 бали – студент правильно відповідає на 50 – 69 % тестів;

2 бали – студент правильно відповів на 70 – 100 % тестів;

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 2 бала):

0 балів – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;

1 бал – обсяг виконаної роботи становить від 50 % до 69 % від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 80 % до 100 % від загального обсягу.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Для освітньо-професійної програми Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка (051Екон бд 2022):

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування теоретичних питань	розв’язування тестів	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	3	2	-	2	7
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	-	-	-	2	2
Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	3	2	-	2	7

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу	3	-	5	2	10
Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	-	2	5	2	9
Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку	3	2	-	2	7
Тема 7. Державність та державне управління економікою	3	2	5	2	12
Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок	3	2	-	2	7
Тема 9. Структурна перебудова національної економіки	3	-	5	2	10
Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки	-	2	5	2	9
Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці	3	-	5	2	10
Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	3	-	5	2	10
Разом	27	14	35	24	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 150 год. Кількість кредитів – 5,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни:

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Бурковський В. В. Національна економіка: навчальний посібник для студентів вузів : Наука і освіта, 2017. 310 с.
2. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика: підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т. 2020. 232 с.
3. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка України: навчальний посібник. Львів : Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2020. 470 с.
4. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: Підручник. Львів : Новий світ 2000, 2017. 582 с.
5. Круш П. В., Тульчинська С. О. та ін. Національна економіка: підручник. Київ : Каравела, 2015. 448 с.
6. Національна економіка: підручник / за ред. П. В. Круша. Київ : Каравела, 2016. 416 с.
7. Носова О. В., Кім М. М., Сворак С. Д. та ін. Національна економіка: підручник. Київ : ЦУЛ, 2016. 512 с.
8. Чернявська О. В. Національна економіка: навчальний посібник. Київ : Алерта, 2018. 502 с.

Допоміжна

1. Гейко Л. М., Сментина Н. В. Національна економіка : навчальний посібник. Одеса : Ротапринт, 2012. 315 с.
2. Гринів Л. С., Кічурчак М. В. Національна економіка : навчальний посібник. Львів : «Магнолія 2006», 2008. 464 с.
3. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2010. 582 с.
4. Користін О. Є., Барановській О. І., Герасименко О. В. Економічна безпека : навчальний посібник. Київ : Правова єдність ВАВ, 2010. 368 с.
5. Круш П. В., Кожемяченко О. О. Національна економіка : регіональний та муніципальний рівень : підручник. Київ : ЦУЛ, 2011. 320 с.
6. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. Національна економіка: засади становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія: ч. 2. 2. Львів: Растр-7, 2017. 399 с.
7. Мельникова В. І. Національна економіка : навчальний посібник для студентів вузів. Київ : ЦУЛ, 2011. 246 с.
8. Національна економіка : навчальний посібник / за заг. ред. В. М. Тарасовича. Київ : ЦУЛ, 2009. 280 с.
9. Національна економіка : підручник. / за заг. ред. П. В. Круша. Київ : Каравела, 2008. 416 с.
10. Національна економіка: пошук ефективних механізмів господарювання: моногр. / Полтава. Нац. техн. ун-т імені Юрія Кондратюка; за ред. В. П. Дубіщева, 2016. 279 с.
11. Носова О. В. Національна економіка: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 512 с.
12. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка : навчальний посібник для студентів вузів. Київ : Ліра-К, 2011. 429 с.
13. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Економічна теорія: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2019. 268 с.
14. Шевченко Л. С., Гриценко О. А., Камінська Т. М. та ін. Національна економіка: навчальний посібник. Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2013. 182 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Офіційний веб-сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ua>.
9. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
10. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.